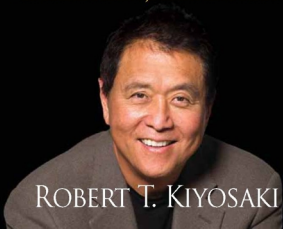

MOTÝL

BOHATÝ OTEC

CHUDOBNÝ OTEC

ČO BOHATÍ UČIA SVOJE DETI A CHUDOBNÍ NIE

ROBERT T. KIYOSAKI

BOHATÝ
OTEC
CHUDOBNÝ OTEC

BOHATÝ OTEC CHUDOBNÝ OTEC

ČO BOHATÍ UČIA SVOJE DETI
A CHUDOBNÍ A PRÍSLUŠNÍCI STREDNEJ VRSTVY NIE

ROBERT KIYOSAKI

VYDAVATELSTVO MOTÝL

Copyright © by Robert T. Kiyosaki, 2011
Translation © Mgr. Milivoj Voltner 2014
Design © Motýl design 2014
Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2014

ISBN: 978-80-8164-039-1

„Kniha *Bohatý otec, chudobný otec* predstavuje
východiskový bod pre každého, kto sa snaží získať kontrolu
nad svojou finančnou budúcnosťou.“

– *USA TODAY*

*Táto kniha je venovaná rodičom na celom svete,
prvým a najdôležitejším učiteľom svojich detí,
ako aj tým, ktorí vzdelávajú
a pôsobia na ostatných svojím príkladom.*

Podakovanie

Ako môže človek poďakovať veľkému množstvu ľudí? Táto kniha je poďakovaním predovšetkým mojim dvom otcom, ktorí boli mojimi veľkými vzormi a zohrali v mojom živote významnú úlohu. A tiež je vyjadrením vďaky mojej mame, ktorá ma učila láske a vlúdnosti.

Najdôležitejším človekom, ktorému vďačím za to, že táto kniha mohla vzniknúť, je moja žena Kim – partnerka v manželstve, podnikaní i v živote. Bez nej by môj život nebol úplný.

OBSAH

Úvod

<i>Bohatý otec, chudobný otec</i>	13
---	----

Prvá kapitola

<i>Lekcia číslo 1: Bohatí nepracujú pre peniaze</i>	23
---	----

Druhá kapitola

<i>Lekcia číslo 2: Prečo je potrebné vyučovať finančnú gramotnosť</i>	63
---	----

Tretia kapitola

<i>Lekcia číslo 3: Starajte sa o seba</i>	95
---	----

Štvrtá kapitola

<i>Lekcia číslo 4: Dejiny daní a moc korporácií</i>	105
---	-----

Piata kapitola

<i>Lekcia číslo 5: Bohatí vytvárajú peniaze</i>	121
---	-----

Šiesta kapitola

<i>Lekcia číslo 6: Pracuj, aby si sa učil – nepracuj pre peniaze</i>	149
--	-----

Siedma kapitola

<i>Lekcia číslo 7: Prekonávanie prekážok</i>	167
--	-----

Ôsma kapitola

<i>Začíname</i>	189
-----------------------	-----

Deviata kapitola

<i>Chcete ešte viac? Tu je zoznam ďalších aktivít</i>	219
---	-----

Záver	227
--------------------	-----

Úvod

BOHATÝ OTEC, CHUDOBNÝ OTEC

*Mať dvoch otcov pre mňa znamenalo
mať na výber dva odlišné pohľady na svet:
jeden očami bohatého človeka
a druhý očami chudobného človeka.*

Mal som dvoch otcov, jedného chudobného a druhého bohatého. Jeden bol veľmi vzdelaný a inteligentný. Štvorročné štúdium na vysokej škole zvládol za necelé dva roky a potom pokračoval v postgraduálnom štúdiu na Stanfordskej, Chicagskej a Northwesternskej univerzite, pričom dostal plné štipendium. Nakoniec získal doktorát na Havajskej univerzite. Môj druhý otec nedokončil ani ôsmu triedu základnej školy.

Obaja muži dosiahli vo svojej kariére úspech, pretože celý život tvrdo pracovali. Obaja mali vysoký príjem. Napriek tomu jeden z nich neprestajne zápasil s financiami, zatiaľ čo ten druhý sa stal jedným z najbohatších mužov na Havaji. Jeden zomrel a zanechal svojej rodine, charite a cirkvi desiatky miliónov dolárov. Druhý po sebe zanechal nezaplatené účty.

Obaja boli silní, charizmatickí a vplyvní muži, ktorí mi dali množstvo rád do života, ale ich rady sa líšili. Obaja boli hlboko presvedčení o význame vzdelávania, ale každý mi odporúčal iný typ štúdia.

Keby som mal iba jedného otca, musel by som jeho rady buď prijať, alebo odmietnuť. Mať dvoch otcov pre mňa znamenalo mať na výber dva odlišné pohľady na svet: jeden očami bohatého človeka a druhý očami chudobného človeka.

Namiesto toho, aby som jednoducho prijal alebo odmietol pohľad na svet jedného či druhého, uvedomil som si, že viac rozmyšľam, porovnávam a potom si sám vyberám. Problém bol v tom, že bohatý otec ešte nebol bohatý a chudobný otec zatiaľ nebol chudák. Obaja boli na začiatku svojich kariér a snažili sa získať peniaze, aby uživilí svoje rodiny. Na peniaze však mali veľmi odlišný názor.

Jeden otec zvykol hovoriť: „Láska k peniazom je koreňom všetkého zla.“ Druhý zasa hovoril: „Nedostatok peňazí je koreňom všetkého zla.“

Mať dvoch silných otcov, ktorí ma ovplyvňovali, bolo pre mňa ako malého chlapca naozaj ťažké. Chcel som byť dobrý a počúvať, čo mi radia, ale každý hovoril niečo iné. Rozdiel v ich názoroch, najmä čo sa týkalo peňazí, bol natoľko výrazný, že to vo mne podnietilo zvedavosť, ale zároveň ma to aj fascinovalo a premýšľaním nad tým, čo každý z nich hovoril, som strávil dlhé chvíle.

Vo svojom voľnom čase som sa v myšlienkach zaoberal všetkým, čo mi povedali, a kládol som si otázku: „Prečo to hovorila?“ A kládol som si ju zakaždým, keď niektorý z nich niečo povedal. Určite by bolo oveľa jednoduchšie povedať si: „Áno, má pravdu. S tým súhlasím.“ Alebo naopak, zamietnuť jeho názor slovami: „Tatko zasa nevie, o čom rozpráva.“ Obidvoch otcov som mal naozaj rád, ale skutočnosť, že som tak často počúval protichodné názory, ma nútila premýšľať a nakoniec si vybrať

vlastný spôsob uvažovania. To, že som si vyberal, čo je pre mňa najlepšie, sa z dlhodobého hľadiska ukázalo oveľa cennejšie, ako jednoducho prijať alebo odmietnuť nejaký názor.

Jedným z dôvodov, prečo bohatí ešte viac bohatnú, chudobní chudobnejú a príslušníci strednej vrstvy zápasia s dlhmi, je, že o peniazoch sa učia doma a nie v škole. Väčšina z nás sa o peniazoch naučila od rodičov. Čo však o peniazoch môžu povedať svojmu dieťaťu chudobní rodičia? Poznajú iba jediné: „Choď do školy a dobre sa uč!“ Dieťa síce môže študovať na jednotky a ukončiť štúdium na strednej alebo vysokej škole s výborným prospechom, ale jeho finančné naprogramovanie a názory vyjadrujú postoj chudobného človeka.

Bohužiaľ, v škole sa o peniazoch neučí. Okrem niektorých vysokých ekonomických škôl sa ostatné školy, najmä stredné, zameriávajú hlavne na akademické vedomosti alebo odborné zručnosti, ale nie na finančné zručnosti. Dokonca i absolvovanie vysokej ekonomickej školy nemusí nič znamenať, pokiaľ má študent myslenie chudobného človeka. To vysvetľuje, prečo môžu šikovní bankári, lekári alebo účtovníci, ktorí počas štúdia dosahovali výborné výsledky, celý svoj život zápasiť s finančnými problémami. Náš závratný štátny dlh spôsobili z väčšej časti práve vysokovzdelaní politici a štátni úradníci, ktorí robili závažné finančné rozhodnutia bez základných znalostí o peniazoch.

Často dnes uvažujem nad tým, čo sa stane s miliónmi ľudí, ktorí budú potrebovať finančnú a lekársku pomoc. Budú finančne závislí od svojej rodiny, ako aj od štátu? Čo sa stane, až systém sociálneho zabezpečenia a Medicare vyčerpajú všetky peniaze? Ako môže akýkoľvek národ prežiť, keď finančné vzdelávanie detí zostáva aj naďalej v rukách ich rodičov, z ktorých väčšina bude, alebo už dokonca je, chudobná?

Keďže som mal dvoch vplyvných otcov, učil som sa od oboch. Musel som rozmýšľať o radách každého z nich, čo mi

neoceniteľným spôsobom pomohlo pochopiť, akú silu a vplyv majú myšlienky človeka na jeho život. Jeden otec napríklad zvykol hovoriť: „To si nemôžem dovoliť.“ Ten druhý zakazoval podobné slová používať. Namiesto toho trval na tom, aby som sa vždy pýtal sám seba: „Ako si to môžem dovoliť?“ Prvý konštatoval, druhý sa pýtal. Tvrdenie jedného zbavuje povinnosti konať, otázka druhého núti rozmýšľať, ako konať. Môj bohatý otec mi raz vysvetlil, že pokiaľ si začnem nahovárať, že si niečo nemôžem dovoliť, môj mozog v tej chvíli automaticky vypne. Keď si však položím otázku a začnem sa zaujímať o to, ako si môžem niečo dovoliť, uvediem tak svoj mozog do činnosti. Tým nemal na mysli, že by som si mal kúpiť všetko, čo chcem. Bol fanaticky presvedčený o tom, že človek by mal trénovať svoj mozog, najvýkonnejší počítač na svete. Vždy hovoril: „Môj mozog je zo dňa na deň výkonnejší, lebo ho cvičím. Čím je jeho výkon silnejší, tým viac peňazí dokážem zarobiť.“ Veril, že mechanické a automaticky opakované tvrdenie, že si niečo nemôžem dovoliť, je znakom duševnej lenivosti.

Hoci obaja otcovia tvrdo pracovali, všimol som si, že len čo sa začalo hovoriť o peniazoch, jeden mal vo zvyku svoj mozog vypnúť a druhý ho v tej chvíli začal cvičiť. Z dlhodobého hľadiska sa výsledok prejavil tak, že jeden otec bol finančne čoraz silnejší, zatiaľ čo ten druhý finančne slabol. Nelíši sa to príliš od človeka, ktorý chodí pravidelne do posilňovne, v porovnaní s človekom, čo iba sedí doma na pohovke a pozerá televízor. Správne fyzické cvičenie zvyšuje šance na lepšie zdravie a správne duševné cvičenie zvyšuje šance na bohatstvo.

Obaja otcovia teda zastávali celkom odlišný postoj, a to ovplyvňovalo ich spôsob myslenia o peniazoch. Jeden otec si myslel, že bohatí by mali platiť vyššie dane a postarať sa tak o menej finančne šťastných jedincov, ten druhý zasa zvykol hovoriť: „Dane sú trestom pre tých, ktorí sú produktívni, a odmeňujú tých, ktorí nič neprodukurujú.“

Jeden otec radil: „Usilovne sa uč, aby si raz našiel zamestnanie v dobrej spoločnosti.“ Druhý, naopak, odporúčal: „Usilovne sa uč, aby si raz našiel dobrú spoločnosť, ktorú odkúpiš.“

Jeden hovorieval: „Mám veľkú rodinu, o ktorú sa musím starať, a to je dôvod, prečo nie som bohatý.“ Druhý tvrdil iné: „Mám veľkú rodinu, o ktorú sa musím starať, a to je dôvod, prečo musím byť bohatý.“

Jeden nás podporoval v tom, aby sme sa o peniazoch a podnikaní rozprávali pri jedálenskom stole, zatiaľ čo druhý zakázal počas jedla akúkoľvek debatu o peniazoch a podnikaní.

Jeden povedal: „Čo sa týka peňazí, nikdy neriskujte. Hrajte na istotu.“ Druhý hovoril: „Naučte sa zvládať riziká spojené s peniazmi.“

Jeden bol presvedčený o tom, že náš dom je našou najväčšou investíciou a naším najväčším aktívom. Druhý na to povedal: „Môj dom je pasívum a pokiaľ je váš dom vašou najväčšou investíciou, potom máte problém.“

Obaja otcovia platili účty načas, ale jeden ich platil okamžite, ten druhý na poslednú chvíľu.

Jeden otec veril, že sa o vás a vaše životné potreby postará štát alebo podnik, pre ktorý pracujete. Vždy sa zaujímal najmä o zvýšenie platu, dôchodkové zabezpečenie, penzijný plán, zdravotnú dovolenku, nemocenské dávky, platenú dovolenku a ďalšie zamestnanecké výhody. Bol ohromený, keď videl, ako jeho dvaja strýkovia po dvadsaťročnej aktívnej službe v armáde získali nárok na doživotný dôchodok spojený so životnými istotami a sociálnymi výhodami. Páčili sa mu dávky nemocenského zabezpečenia, ktoré armáda poskytuje vyslúženým vojakom z povolania, ako aj možnosť nakupovať každodenné potreby v armádnych obchodoch alebo stravovať sa vo vojenských kantínach. Nesmierne sa mu páčilo aj to, že univerzita môže zabezpečiť definitívu. Celoživotná istota zamestnania a zamestnanecké výhody sa mu niekedy zdali dôležitejšie ako samotná

práca. Často hovoril: „Tvrdo som pracoval pre štát a mám na tieto výhody nárok.“

Druhý otec veril v absolútnu finančnú sebestačnosť. Kriticky vystupoval proti nárokovej mentalite, ktorá podľa neho vytvárala slabých a finančne závislých ľudí. Kládol dôraz skôr na to, aby človek bol finančne sebestačný a nezávislý.

Jeden otec zápasil, aby ušetril pár dolárov, kým druhý otec vytváral investičné príležitosti. Jeden ma učil, ako napísať pôsobivý životopis, aby som získal dobré zamestnanie. Druhý ma zasa učil, ako správne zostaviť podnikateľský a finančný plán, aby som mohol vytvárať pracovné príležitosti.

Ako produkt dvoch silných otcov som si mohol dovoliť luxus pozorovať vplyv rôznych myšlienok na život človeka. Všimol som si, že ľudia naozaj tvarujú svoje životy prostredníctvom svojich myšlienok.

Môj chudobný otec napríklad vždy hovoril: „Nikdy nebudem bohatý.“ A toto proroctvo sa stalo skutočnosťou. Na druhej strane môj bohatý otec o sebe hovoril ako o bohatom človekovi: „Som bohatý a bohatí ľudia o sebe nezvykli hovoriť, že nikdy nebudú bohatí.“ Dokonca aj keď bol po nejakom finančnom neúspechu celkom na mizine, stále sa považoval za bohatého

človeka. Zvyčajne sa obhajoval slovami: „Byť chudobný a byť bez peňazí nie je to isté. Byť bez peňazí je dočasné. Chudoba je večná.“

Môj chudobný otec zvykol hovoriť: „Peniaze ma

nezaujímajú“ alebo „Na peniazoch nezáleží.“ Môj bohatý otec vždy tvrdil: „V peniazoch je sila.“

Sila myšlienok sa nedá nijako zmerať, ale ako mladému chlapcovi mi bolo jasné, aké dôležité je uvedomiť si vlastné myšlienky aj spôsob, ako sa vyjadrujem.

***Byť chudobný
a byť bez peňazí nie je to isté.
Byť bez peňazí je dočasné.
Chudoba je večná.***

Všimol som si, že môj chudobný otec bol chudobný nie pre množstvo peňazí, ktoré zarábal, čo nebolo málo, ale kvôli svojmu mysleniu a správaniu. Vďaka svojim dvom otcom som si už ako malý chlapec jasne uvedomoval, že si musím dávať pozor, aké myšlienky prijem za vlastné. Mám počúvať svojho bohatého alebo chudobného otca?

Aj keď obaja muži bezvýhradne rešpektovali vzdelávanie, nezhodli sa v tom, čo považovali za dôležité sa učiť. Jeden chcel, aby som sa usilovne učil, získal vysokoškolský diplom, našiel si dobré zamestnanie a zarábal slušné peniaze. Chcel, aby som študoval na univerzite a stal sa odborníkom, napríklad právnikom alebo účtovníkom, alebo aby som vyštudoval ekonomickú vysokú školu a získal titul MBA. Druhý ma povzbudzoval v učení s tým, aby som zbohatol a pochopil, ako fungujú peniaze a ako ich primáť, aby pracovali pre mňa. „Ja nepracujem pre peniaze!“ boli slová, ktoré neprestajne opakoval. „Peniaze pracujú pre mňa!“

V deviatich rokoch som sa rozhodol, že budem počúvať svojho bohatého otca a učiť sa od neho o peniazoch. Odmietol som počúvať názory svojho chudobného otca, hoci to bol práve on, kto mal všetky možné vysokoškolské tituly.

Lekcia od Roberta Frosta

Robert Frost je môj obľúbený básnik. Hoci mám rád mnohé jeho básne, mojou najobľúbenejšou je *Nezvolená cesta*. Beriem si z nej poučenie takmer každý deň.

Nezvolená cesta

Dve cesty sa rozchádzali v žltom lese,
 žiaľ, iba jednou som mohol ísť,
 dlho stál som tam, ja pútnik jediný
 a v diaľ sa pozeral, kam vedie prvá z nich,

až kým v zákrute s podrastom sa strácala.
Tá druhá rovnaká sa zdala,
no po nej rozhodol som sa ísť.
Trávou zarastená, možno viac prešliapať chcela,
hoci v to ráno obe listím prikryté boli
a čerstvej stopy nevidieť na žiadnej z nich.
Nuž, tú prvú na iný deň som odložil!
Jedna cesta však zvykne k ďalšej viesť,
a ja viem, že späť k nej sa už asi nevrátim.
Raz o tom s povzdychom budem rozprávať.
Dávno niekde inde a dávno preč ten čas.
Keď dve cesty sa rozchádzali v žltom lese a ja –
tú menej prešliapanú som zvolil
a všetko bolo iné od tých čias.

A všetko bolo iné od tých čias.

V priebehu rokov som o tejto básni Roberta Frosta často premýšľal. Neuposlúchnuť rady svojho vysokovzdelaného otca a neriadiť sa jeho postojom k peniazom bolo pre mňa bolestivé rozhodnutie, ale bolo to rozhodnutie, ktoré formovalo zvyšok môjho života.

Len čo som sa rozhodol, koho budem v živote počúvať, moje vzdelávanie o peniazoch sa začalo. Bohatý otec ma učil vyše tridsať rokov. Mal som tridsaťdeväť rokov, keď prestal. Uvedomil si, že už viem a celkom som pochopil všetko, čo sa snažil vtĺcť do mojej často nechápavej mysle.

Peniaze predstavujú jeden druh sily, ale finančné vzdelanie je oveľa silnejšie. Peniaze prídu a odídu, ale keď ste raz finančne vzdelaní a pochopíte, ako fungujú, získate nad nimi moc a môžete začať budovať bohatstvo. Dôvod, prečo samotné pozitívne myslenie nestačí, spočíva v tom, že väčšina ľudí síce chodila do školy, ale nikdy sa tam nenaučila, ako peniaze fungujú. Preto celý svoj život pracujú iba pre peniaze.

Keďže som mal iba deväť rokov, keď ma bohatý otec začal učiť, jeho lekcie boli jednoduché. V podstate išlo o šesť základných lekcí, ktoré mi počas tridsiatich rokov neprestajne opakoval. Táto kniha je práve o týchto šiestich lekciách, ktoré sa pokúsim vysvetliť tak jednoducho a zrozumiteľne, ako ich bohatý otec vysvetľoval mne. Tieto lekcie nie sú mienené ako odpovede, ale skôr ako návod, ktorý vám a vašim deťom pomôže nájsť cestu k bohatstvu, bez ohľadu na to, čo sa deje v dnešnom svete neprestajných zmien a narastajúcej neistoty.